

[Dupont.]

vedkommende udgøres af fiskeriet, ligesom over en tredjedel af befolkningen direkte er henvist til at hente sin fortjeneste på havet.

Den islandske udvidelse til 12 sømil har betydet øget pres på de færøske fiskebanker. Dertil kommer, at man gennem 55 pct.s beskætningen af færøske fiskere og islandske trawlere har udvirket, at over 1 000 fiskere, der arbejdede for Island, er blevet ledige. Det viser yderligere vanskelighederne for Færøerne, og det giver mig anledning til at fremhæve ønsket om at give færingerne øgede muligheder for at fiske ved Grønland. Når jeg understreger spørgsmålet om, at fiskeriet i de nordlige områder skal forbeholdes disse områders befolkning, skal det også ses på baggrund af, at disse områders nationalindkomst er afhængig af fiskeriet på en helt anden måde end de store landes. Hvad betyder det nationaløkonomisk for de store nationer at give afkald på den indtægt, der flyder af trawlfiskeriet her? Det er ikke mange procent, men for de nordlige landes befolkninger betyder denne indtægt alt. Når man samtidig kan sikre de store landes forsyning af fisk, ville det derfor være godt og rigtigt at nå frem til en international forståelse på dette område.

Overenskomstens historie giver et godt billede af, at udviklingen til det stærkt intensiverede fiskeri har givet de nordlige lande vanskeligheder ved at klare sig. Islands opsigelse af traktaten i 1949 og dets fastsættelse af en firmilegrænse med virkning fra 1952 var udtryk herfor. Det afstedkom en blokade mod landing af islandsk fisk i britiske havne, som løb til 1956.

Den 22. april 1955 opnåede Danmark en nyordning. Denne ordning fastsætter fortsat 3 sømils fiskerigrænse, men beregnet efter basislinjer med udgangspunkt fra de yderste odder og skær, således at området rent faktisk bliver betydelig større. Det er bemærkelsesværdigt, at denne overenskomst skulle løbe uopsigelig i 10 år med et opsigelsesvarsel på 2 år, altså i realiteten til 1967. Som det fremgår af bemærkningerne, var det dog en færøsk betingelse, at overenskomsten skulle tages op til revision, såfremt der enten på international basis eller ved bilaterale ordninger måtte blive vedtaget principper, der ville være gunstigere for Færøerne. Denne overenskomst blev ved-

taget også med folkeflokkens stemmer; kun løsrivelsespartiet gik imod.

Det britisk-islandske forlig i 1956, der de facto tolererede den islandske 4 sømils grænse og ophævede den britiske blokade mod landing af islandsk fisk, gav naturligt på Færøerne forventninger om, at overenskomsten af 1955 måtte blive ført á jour, men på grund af den forestående konference i foråret 1958 blev behandlingen af sagen, der var rejst i 1957, udskudt, til denne internationale konferences resultat var kendt. Det danske synspunkt på den internationale konference i 1958 var det, at en stats fiskeriterritorium normalt bør have samme udstrækning som dets søterritorium, og at den maksimale bredde af dette territorium ikke bør overstige 6 sømil. Som en undtagelse herfra bør der efter den danske regerings formening i særlige tilfælde, hvor lande eller områder har en isoleret geografisk beliggenhed og deres befolkninger, hvad udkommet angår, i usædvanlig høj grad er afhængige af havet, gives adgang til at hævde et særligt fiskeriterritorium på indtil 12 sømil, medens det egentlige søterritorium også i disse tilfælde skal udgøre maksimalt 6 sømil. Der kunne ikke opnås tilslutning til dette synspunkt. USAs forslag om en 6 sømils grænse og derudover en særlig fiskerizone på 6 sømil med ret til fiskeri for lande, der inden for de sidste 5 år havde haft denne ret, imødekom ikke de færøske ønsker, hvorfor det danske synspunkt fortsat er, at isolerede områder skal have ret til at hævde de fulde 12 sømil uden klausuler.

Begivenhederne på Færøerne i forbindelse med fiskerigrænseproblemet tog fart efter 1. juni 1958, da den islandske regering meddelte, at den pr. 1. september uanset resultatet på Genèvekonferencen ville gennemføre 12 sømils grænsen. Det færøske lagting besluttede den 6. juni at følge denne beslutning op. Herefter forhandlede der den 16. juni mellem repræsentanter for landsstyret og regeringen. Denne forhandling vakte betydelig interesse og forårsagede en polemik; der fulgte dog en saglig drøftelse af problemerne, hvorefter det fremgik, at regeringen ikke havde svigtet Færøerne, men tværtimod ville hjælpe, og at skrivelserne i det specielle løsrivelsesorgan på Færøerne for den 14. september savnede